

Vzhod Ukrajine: slika uničenja človeških življenj in infrastrukture brez vsake milosti

Ko Ukrajina (zopet) joka

Lucija Kavčič, foto: Wikipedia

Zaradi vojne je bilo na vzhodu Ukrajine ubitih več kot 6.000 ljudi, še posebej smrtonosni so bili dnevi tik pred začetkom premirja sredi februarja. Ženske, otroci, ostareli in oboleli pa zelo trpijo zaradi neznosnih razmer.

Najnovejše poročilo o stanju človekovih pravic na vzhodu Ukrajine kaže sliko uničenja človeških življenj in infrastrukture brez vsake milosti, je pred začetkom spomladanskega zasedanja Sveta ZN za človekove pravice 2. marca v Ženevi opozoril visoki komisar Združenih narodov za človekove pravice Said Rad al Husein. Za civilno prebivalstvo so razmere neznosne, konflikt pa je je bil še posebej smrtonosen prav pred začetkom premirja sredi februarja, ko je bilo ubitih več sto ljudi. Med ljudmi je le malo upanja, da se bo sporazum iz Minska lahko v celoti uresničil. V čigavo korist se bo na koncu prevesila tehtnica, bo pokazal čas. Za civilno prebivalstvo, ki na območju konflikta trpi ali pa je pobegnilo, je najvažnejše to, da bi se razmere toliko normalizirale, da bi bilo mogoče tam živeti. A kdaj, kako in v kateri državi?

Pomor od lakote Žal ni prvič, da je Ukrajina na udaru. V prejšnjem stoletju je preživela še hujšo katastrofo, te pa niso preživeli premnogi tamkajšnji prebivalci. Govor je o veliki lakoti (ukrajinsko голодомор, dobesedno pomor od lakote), ki jo je vodstvo partije in vlade Sovjetske zveze namenoma organiziralo v letih 1932–1933 in je terjala življenja več milijonov prebivalcev Ukrajinske socialistične sovjetske republike, ozemlja današnje Ukrajine (razen sedmih zahodnih oblasti, ki so tisti čas pripadale Poljski, Krima in južne Besarabije) ter regije Kubanj v Rusiji, v kateri so v tistem času večinoma govorili ukrajinsko. Veliko lakoto so povzročili namerni ukrepi višjega vodstva sovjetske zveze in Ukrajinske SSR s Stalinom na čelu, čigar cilj je bila zadušitev ukrajinskega narodoosvobodilnega gibanja in fizično uničenje dela prebivalcev ukrajinskega podeželja. Pripravljalni ukrepi in odkrito ropanje ukrajinskih kmetov s pomočjo vojske so se začeli že leta 1920, takoj potem ko je Rdeča armada zavojevala Ukrajino, prva organizatorja in nadzornika teh dejanj pa sta bila Vladimir Iljič Uljanov Lenin in Lev Trocki. Velika lakota pomeni genocid Ukrajincev, ki ga je sovjetska oblast desetletja zamolčevala in ga tudi prepovedala omenjati. Po raziskavi javnega mnenja iz leta 2010 ima 60 odstotkov Ukrajincev to dejanje za genocid, istega leta pa je bila končana sodna obravnava kaznivega dejanja genocida. Sodišče je spoznalo za krive sedem najvišjih predstavnikov oblasti SZ in Ukrajinske SSR.

Jezdeci apokalipse »Tiste dni so preko Rusije drveli apokaliptični jezdeci, ker so brezbožniki hoteli odpraviti Gospoda in Stvarnika sveta. Vojaki so se vojskovali s kmeti, cele vasi so do tal porušili in lakota je pustošila Ukrajino, ki je najrodovitnejša dežela sveta. Polje je bilo podobno divji stepi in kruh je splesnel v zemlji, ker so ga kmetje zagrebli. Matere so klale svoje otroke, da so jih dale drugim otrokom za jed ...« beremo v knjigi Ukrajina joka avtorja Aleksija Pelipenka. Knjiga, ki jo je letos ponatisnila Celjska Mohorjeva družba v 500 izvodih, je v slovenščini prvič izšla leta 1940. »Aleksij Pelipenko je bil ukrajinski vojaški duhovnik,« beremo v uvodu, ki ga je za ponatis napisal dr. Marijan Smolik. »Po zlomu carske armade je kot župnik v Podolju videl mnogo boljševiških grozovitosti. Glavna junaka povesti je pisatelj osebno poznal, imena v povesti so izmišljena, dogodki pa verno zapisani. Po svetovni vojni je avtor postal katoličan in v Münchnu napisal to povest. Po posredovanju slovenskega izseljenskega duhovnika Jožefa Kastelica je kljub težavam prišel v Argentino in postal duhovni vodja katoliških Ukrajincev,« je zapisal Smolik. Prevajalec v slovenščino ostaja neznan, na spletu pa je mogoče najti še nekaj podatkov o avtorju knjige Pelipenku. Vir sicer ne navaja, da bi Pelipenko napisal knjigo Ukrajina joka, vendar je mogoče sklepati, da gre prav zanj. Aleksij Pelipenko je bil rojen 12. februarja 1893 v vasi Kovalevka v Volinski guberniji, junija 1921 je bil posvečen v grškokatoliškega duhovnika, po nekaterih podatkih je bil med letoma 1926 in 1928 rektor Luckega grškokatoliškega semenišča. Leta 1928 je odšel v Nemčijo, kjer je živel do leta 1936. Približno dve leti je nato bival na Češkem, od koder je leta 1939 odšel v Argentino. Med letoma 1941 in 1946 je Pelipenko živel v New Yorku, kjer je leta 1946 postal škof in kasneje nadškof. Bil je velik nasprotnik komunistične ideologije in si je zelo prizadeval proti širjenju marksizma v Latinski Ameriki.

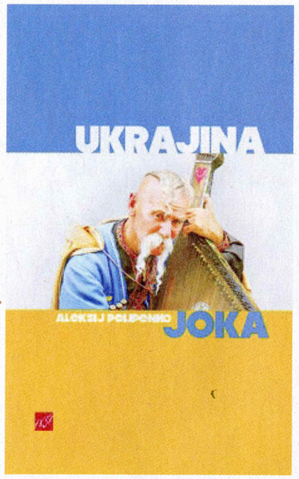
Aleksij Pelipenko je bil zavzet borec proti komunizmu v Južni Ameriki.

Napisal je 26 knjig, med drugim knjigo Komunistična zarota v Latinski Ameriki, ki je izšla leta 1962. Nadškof Aleksij Pelipenko je umrl 12. avgusta 1983, star 90 let.

Neizprosna dejstva Knjiga Ukrajina joka je pretresljiva pripoved o strašnem trpljenju in umiranju ukrajinskega ljudstva, ki ga je zakrivila sovjetska oblast. Uradno je zaradi velike lahkote v Ukrajini umrlo tri milijone 941 tisoč ljudi, na izpraznjena območja pa so se priselili rusko govoreči prebivalci. Koliko pa je bilo zastrašenih in poteptanih, ki so za golo preživetje prepustili ukrajinski jezik pozabi? Ukrajinci niso narod in ukrajinščina je ruski dialekt sta dve glavni paroli, ki sta orodje sovjetske protiukrajinske raznarodovalne propagande in ki, čeprav se še tako čudno sliši, še danes živita in jima mnogi v Ukrajini in Rusiji še verjamejo. Asimilacijski pritiski so v Ukrajini v vseh teh desetletjih ali celo več prignali stvar tako daleč, da imajo mnogi Ukrajinci oba jezika, tako ukrajinščino kot ruščino, za materna ali pa govorijo le rusko; nekateri govorijo samo rusko in se imajo za Ukrajince, številni, predvsem na vzhodu države, pa govorijo in čutijo samo rusko. Zato je vojna na vzhodu Ukrajine toliko bolj tragična. Gre za poskus dokončne odtujitve tega ozemlja Ukrajini oziroma celo za pripojitev Rusiji. Zmanjka besed, ki bi vse to opisale, dejstva so preveč žalostna in neizprosna ...

Zgodovinsko pričevanje Ponatis Pelipenkove knjige Ukrajina joka je predzgodba tega, kar se na vzhodu Ukrajine dogaja danes, ko zaradi vojne trpi civilno prebivalstvo. Predvsem in najprej pa je zgodovinsko pričevanje in popis dogajanja med veliko lakoto v Ukrajini, ki jo je načrtno povzročila komunistična politika. Povest govori o ukrajinski pravoslavni vasi Volovodivka in njenem župniku Nikandru. Kmetom so revolucionarji odvzeli zemljo, kljub temu pa od njih zahtevali ustrezne davke – toliko in toliko žita. Številne so zaprli, tudi župnika: v zaporu pa ni bilo niti toliko suhih tal, da bi se človek ulegel; zaprte so bile tudi matere z dojenčki, vsem je grozila smrt od lakote. Iz mesta Odese so lačni meščani na deželo prihajali prosit kruh, oblast pa je poslala vojake, da so zaplenili žito, kjer so ga še kaj imeli. Nov val nasilja so bile brezbožniške procesije, ko so se norčevali iz verskih obredov in uničevali sveta znamenja. Župnik je skril zlate in srebrne posode, ki bi jih moral oddati, zato so ga zaprli, čekisti (tajna policija) so ga zasliševali, in ker ni hotel izdati skrivališča svetih posod, so ga mučili, še prej pa prisilili, da je moral gledati krvavo mučenje treh zaprtih carskih častnikov. Zgodba se konča grenko, glavna junaka umreta, trpljenje Ukrajine se nadaljuje ... D

> Knjiga Ukrajina joka je zgodovinsko pričevanje in popis dogajanja med veliko lakoto v Ukrajini, ki jo je načrtno povzročila komunistična politika.

Ukrajina joka Aleksija Pelipenka je v slovenščini prvič izšla leta 1940.

Knjigo Ukrajina joka Aleksija Pelipenka lahko naročite na telefonski številki 01/24 47 200 ali na info@vseknjige.si.